
A
gondoskodás
alapjai

emlékeztetőkre kattatva

Csóró voltam és le voltam törve, mikor hívott a kötelesség, hogy szolgáljam azokat, akik nálam szerencsétlenebbül jártak, úgyhogy nem vagyok egy Florence Nightingale. És talán annak fényében, ami Piperrel és Jodival történt, nem is vagyok alkalmas senki ellátására. A helyzet az, hogy negyvenévesen, többévnnyi munkaviszonyszünettel az önéletrajzomban – ami épp a technológiai forradalom jobbik szakaszára esett –, már nem vagyok alkalmas túl sok mindenre.

De ne gondold, hogy akárből lehet ápoló. Türelmet és lelkiertőt igényel, és erkölcsi bizonyítványra is szükség van. Nem beszélve az engedélyezettéről és egy felnőttképzés-rendszerű tanfolyam elvégzéséről, amit a következő tanúsítványaim igazolnak: *A demencia sajátos szükségletei 1, Pozitív kríziskezelés, A nonverbális kommunikáció stratégiái*. Az okleveles ápolói képesítéshez szükséges tudást főként egy, *A gondozás alapjai* című, huszonnyolc órás esti kurzus során sajátítottam el tizennégy középkorú nővel együtt, a Négyeszeres Örömhír Egyházhhoz tartozó Bőséges Élet-templomban, Bremerton városában, közvetlenül a Howard Johnson Motel mögött.

Kötetlen mennyiségű instant kávé fogyasztása mellett megtanultam katétert behelyezni és elkerülni a felelősségvállalást. Tanultam a szakszerű hivatásgyakorlásról. Megtanultam, hogyan állítsak fel és tartsak meg bizonyos határokat ahhoz, hogy kellő fizikai és érzelmi távolság legyen a gondozott és köztem, elkerülendő a kiégést. Megtanultam, hogy az ápolás csak egy munka, feladatok sorozata, amelyeknek az elvégzéséért fizetnek, ahogy ez aláhúzottan szerepel is az ápolási ellátási tervében. Ez utóbbi egy kötelező ellátási szerződés, ami az étrendi megszorításoktól az orvosi ütemterven át a sajátos WC-használati igényekig mindent magában foglal. Néha ez túl sok ahhoz, hogy az ember fejben tartsa. Az Idősek és Korlátozott Képességűek Rehabilitációs Alosztálya ezért több tucat segítő rövidítést, úgynevezett *emlékeztetőt* dolgozott ki a hatékony ellátás segítése érdekében.

Nevezetesen:

Adj figyelmet

Lásd meg a szükségletet

Orvosold a problémát

Hallgasd meg a visszajelzést

Adj ismét figyelmet

Ezektől az emlékeztetőktől zsongott a fejem, és még friss és ropogós volt az oklevelem, amikor – három nappal a tanfolyam elvégzése után – az Idősek és Korlátozott Képességűek Rekreációs Alosztálya összehozott nekem egy interjút az első potenciális gondozottammal, Trevor Conklinnal. Trevor egy hosszú, keréknyomoktól barázdált kocsibehajtó végén lévő kis farmon lakott Poulsbo és Kingston között. Kingstonban lovakkal csinálnak valamit – tenyésztik, eladják és elszállítják őket. Igazából csak annyit tudok, hogy Trevor tizenkilenc éves és izomsorvadása van. Vagy talán központi idegrendszeri mozgatósejt-degenerációja és -pusztulása. Valamije, ami tolószékhez köti.

Már csak egyetlen készpénzfelvételi lehetőségem maradt a jó öreg Providian Visa-kártyámon, aztán hozzá kell nyúlnom a magánnyugdíjpénztárban gyűjtött pénzemhez, amin az összes kötbér levonása után körülbelül 1500 dollár marad majd. A tragédia után másfél évig nem is kerestem munkát. Szóval egy hónapig húzom még, aztán eláshatom magam. Szükségem van erre az állásra. Az utolsó állásinterjúm tizenegy éve, még Piper születése előtt volt a Viking Hírmondó nevű hetilapnál, mely elsősorban a skandináv néphagyomány, a háziállatok örökbefogadása és a rendőrségi hírek elkötelezettje volt. A Hírmondó akkor épp reklámfelület-értékesítő munkatársat keresett, ami lényegében egy telemarketinges meló volt. Az értékesítési vezetővel a város szélén, egy új üzleti park leghátsó irodájában találkoztam. Azonnal el is felejtettem a fickó nevét. Wayne. Warren. Walter. Nem volt

egy értékesítő típus, inkább egy botcsinálta folkzenészre emlékeztetett, olyasvalakire, akit egy vattacukrosbódé árnyékában láthatsz, amint a Hív az Ohiót pötyögi egy szintetizátoron, valahol egy tengerparti sétányon. Adott el már valaha valamit? – kérdezte.

– Muffinokat – válaszoltam.

Nem kaptam meg az állást.

Ma reggel azt az inget viselem, amit Janet vett nekem öt évvel ezelőtt, mikor még úgy volt, hogy újra csatlakozom a dolgozó emberek sorához. Nem így lett. Jodival lettünk várandósak helyette.

Kilenc perccel korábban érkezem meg a farmra, pont időben ahhoz, hogy lássam az egyik feltételezett vetélytársamat, amint mackónadrágban kicammog a főbejáraton, majd végigslattyog az akadálymentes rámpán. A hölgyemény bepréseli magát rozsdás Datsunjának kormányára mögé, jelentősen lesüllyesztve ezzel a kocsi vezető felőli oldalát, és sarat fröcskölve elhajt mellettem a kocsi feljárón. A mackónadrág jól jelent, a Subarum pedig még három hiányzó díszlámpával is jobban mutat annál a rozszant Datsunnál.

A járda sáros. A rámpa hosszú, mint egy akasztófa. Egy szürke szemű nő köszönt a bejáratnál, nagyjából korombeli, talán pár évvel idősebb. Szögegyenes tartással áll, akár egy felkiáltójel, trapézfarmerben és karcsúsított ingben. Lenszőke haja gondos kontyba rendezve a tarkóján.

– Ön biztosan Benjamin – mondja. – Én Elza vagyok. Fáradjon be. Trevor még fogat mos.

Átvezet az elsötétített étkezőn a nappaliba, ahol egy guru-
lós étkezőasztal és egy nagy képernyős tévé uralja a terepet.
Hellyel kínál egy egyenes támlájú széken, ő pedig leül velem
szembe a kanapéra egy hatalmas, barna macska mellé, aki
semmilyen életjelet nem mutat fektében.

– Jó nagy macska – mondom.

– Egy kissé ingerlékeny – de jó patkányfogó.

Cirógatni kezdi a macskát, aki ettől azonnal felborzolja a
szőrét. Tovább simogatja, s a bestia már fűj. Ő azonban bátran
folytatja az ostromlást, míg az állat dorombolni nem kezd.
Szimpatikus ez a nő. Szívós. Megbocsájtó. Az a típus, aki kitart,
mikor a dolgok eldurvulnak.

– A szomszédoknak is van macskája – jegyzem meg.

– Micsoda véletlen – válaszolja. – Szóval mondja csak,
vannak más kliensei is?

– Most éppen nincsenek.

– De van az ápolásban gyakorlata, igaz?

– Szakmailag nincs.

Nem tudja elfojtani a sóhaját. Először a nő a mackónad-
rágban, most meg én.

– De sokat foglalkoztam gyerekekkel – mondom.

– Hivatásszerűen?

– Nem éppen.

– Sajátja van?

– Nincsen.

Rápillant a faliorára. – Megkérdezhetem, hogy mi vezette
önt az ápolói szakmához? – kérdezi.

– Azt hiszem, az, hogy úgy gondoltam, jó lehetnék benne.
– Miért?
– Mert gondoskodó ember vagyok. Tudom, hogy az embereknek mire van szüksége.

– Mennyit tud az izomsorvadásról?

– Egy keveset.

– Mit gondolt a tanfolyamról?

– Őszintén?

– Őszintén.

– Azt, hogy... ööö..., elég alapos tájékoztatást adott.

– Hmm... – reagál.

– Mármint sok elég nyilvánvaló dolog hangzott el, de volt néhány meglepő is, mármint hogy... csak különböző módszerek és megközelítések a... – már nem is figyel rám.

– Benjamin, én is részt vettem a képzésen – mondja.

Trevor végre begurul a nappaliba, jóképű gyerek, a zsíros arcbőre és a több irányból elaludt haja ellenére. Kekiszínű oldalzsebes nadrágot, fekete inget és G Unit tornacipőt visel. A betegségtől cérnavékony és csontos, kicsit púpos, és furán kicsavarodva ül a fekete toloszékben.

– Trevor, ő itt Benjamin.

– Szólíts nyugodtan csak Bennek.

Felém fordítja a székét, és kissé felemeli a fejét. – Mi az ábra? – kérdezi.

– Semmi különös – válaszolom. – És nálad?

Megvonja a vállát.

– Trevor olyan gondozót keres, akihez tud kapcsolódni. – magyarázza Elza. – Akivel hasonló az érdeklődési körük.

– Na és miket szeretsz csinálni? – kérdeztem.

A kezei egymáson nyugszanak az ölében, a fejét lejjebb hajtja.

– Szereti a játékokat – mondja Elza.

– Milyen játékokat? – kérdezem.

– Leginkább a lövöldözősöket – motyogja.

– Ja, mint az a... hogy is hívják... Mortal Combat?

Hátrahúzza a vállát, a fejét felemeli, mozgása bábuéhoz hasonlít.

– Szoktál játszani?

– Nem. A softballcsapatomból az egyik srác beszél erről állandóan.

Visszahajtja fejét.

– Mondj még Bennek néhány dolgot, amik érdekelnek – kéri Elza.

Amint kimondja a Ben nevet, úgy érzem, hogy elnyertem egy kevés bizalmat.

– Ja, mi mással foglalkozol még szívesen?

Trev ismét vállat von. – Nem tudom, nem sok mindennel.

– Érdeklík a lányok – szól Elza.

– Fogd be, anya – mondja. De ezzel sikerült előcsalni a csigaházából. Most először a szemembe néz.

Elza feláll.

– Magatokra hagylak benneteket, hogy tudjatok beszélgetni. És további megjegyzés nélkül kisiet a nappaliból.

Néhány pillanatnyi kínos csend után Trevor a rendetlen étkezőasztalához gurul.

– Szóval – szólalok meg –, lányok, mi?

Félénken lesüti a szemét és azt kívánom, bár visszaszívhatnám, amit mondtam. Szegény srác. Nem elég, hogy az egész teste egy görcs – az emberek kínos helyzetbe hozzák, kimozdítják a komfortzónájából, úgy viselkednek, mintha minden rendben lenne, mintha simán kisétálhatna és összejöhetne egy lánnyal, felülhetnének együtt az óriáskerékre és összelelegedhetnének a kocsis hátsó ülésén. Látom, ahogy az ölébe bámul, azt kívánva, bár eltűnhetne, bár mindenki abbahagyná a tettetést. De mindez csak egy csel, mert amikor ismét felemeli fejét, megpördül a székével, és lecsekkolja a bejáratot. Visszafordulva rám mosolyog, és határozottan a szemembe néz. Csillogás van a tekintetében, az ördögi zsenialitás villanása, és most először megérttem, hogy talán teljesen másvalakivel van dolgom.

– Nyomorék vagyok, nem meleg – mondja. – Még jó, hogy szeretem a csajokat.

Lecsekkolom a bejáratot.

– Milyen típusú csajokat?

– Akármilyeneket – mondja. – Olyanokat, akik szóba állnának egy olyannal, mint én.

– Úgy érted amiatt, hogy... a kerekesszék miatt?

– Úgy értem, hogy káros vagyok. De igen, amiatt is. Van feleséged?

– Már nincs. Bár technikailag van – de ez hosszú történet.

– Jó csaj?

– Jó csaj.

Összeesküvően előrehajol. – Belemenne velem? Szerinted belemenne velem?

- Öhm... hát, nos...
- Csak viccelek – mondja. – Amúgy miért akarsz 9 dolcsis órabérért dolgozni?
- Csóró vagyok.
- Csóró is maradsz, ha az IKRA-nál fogsz dolgozni.
- Ez azt jelenti, hogy enyém az állás?
- Bocs, haver – mondja –, de még nem találkoztam az összes jelentkezővel. Szimpatikusabb vagy a kövér nőnél amúgy.

Az interjú után az autómba ülve felcsillan bennem a remény a behajtón döcögő, behorpadt fehér Malibu látványától, ami-
ben egy másik jelölt érkezik az IKRA-tól. Az elülső lökhárító
egyben van, de lóg. A rendszáma lejárt. A pacáknak pókhálós
tetkó van a nyakán.